

Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

mededelingenblad

50 jaargang, nr. 2

september 1984

Deelgrote: pentakening van de Hindwag-molen.
Zie artikel op pagina 14.

Secretariaat en kadasterdienst

Willemsdijk 72
1371 BR Hardbroek-De Biesbosch
Telefoon: 01840-4400

Deelgrote: de Biesbosch

W.F. van de Biesbosch

G.J. de Jong

Deelgrote

Druckery Van den Ool - Biedrecht

VOORWOORD

Het streven van ons bestuur is erop gericht u zoveel mogelijk te informeren over het wel en wee van de Vereniging. Voor u ligt dan ook weer een nieuw mededelingenblad, gevuld met informatie.

Bijzonder belangrijk is het voor een vereniging, dat er een goede uitwisseling is tussen de leden en het bestuur. Naar aanleiding van de mededelingenbladen komen er altijd diverse reacties van leden binnen, soms ook aanvullende informatie. Als bestuur zijn wij dan ook bijzonder verheugd met deze respons.

In dit voorwoord wil ik u nogmaals prikkelen om uw reacties op historische zaken schriftelijk danwel mondeling mede te delen. Ons Historisch Informatie Centrum (Buitendams 4) is bij uitstek een plaats waar u, elke zaterdagmorgen van 10.00-12.00 uur, terecht kunt en waar uw inbreng bijzonder op prijs wordt gesteld.

Veel is er in het verleden door veronachtzaamheid verloren gegaan. Het is een gelukkige zaak dat onze Vereniging bij zo'n breed publiek is aangeslagen. Het mooiste zou het zijn wanneer alle (ca. 450) leden hun specifieke kennis op het gebied van de geschiedenis van onze dorpen zouden inbrengen bij de Vereniging, om datgene wat nu nog aanwezig is te bewaren. Ik hoop, dat dit mededelingenblad hiertoe een stimulans zal zijn.

de voorzitter

150 JAAR AFSCHIEDING, 1834-1984

Dit jaar is het 150 jaar geleden, dat Ds. De Cock uit het Groningse Ulrum door het kerkbestuur van de Ned. Herv. Kerk werd afgezet (29 mei) en dat de kerkeraad van die gemeente een "acte van afscheiding of wederkeering" opstelde (13 oktober), die door het merendeel van de gemeenteleden werd ondertekend.

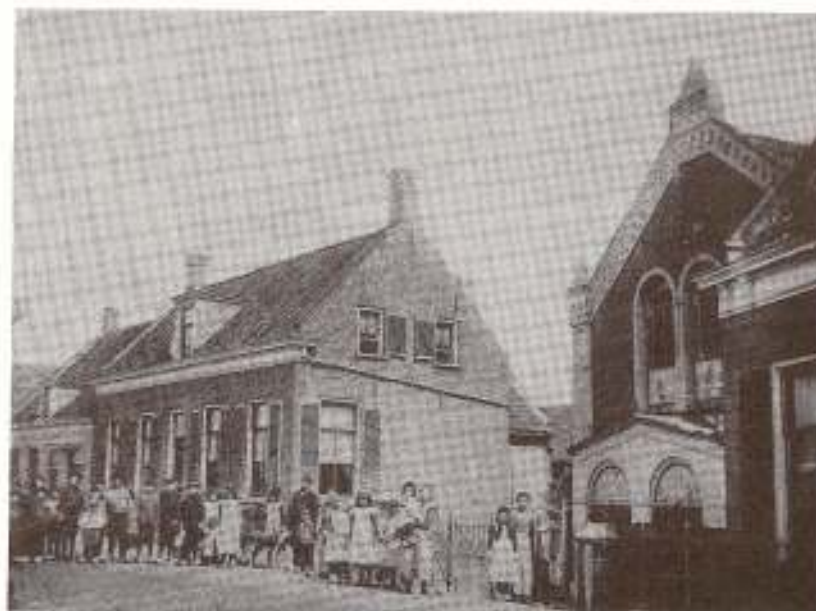
Hiermede scheidde men zich af van het "Hervormd Genootschap", dat onwaardig was geworden de naam "Kerk" te voeren totdat dit genootschap terugkeerde tot de waarachtige dienst des Heren. De ondertekenaars "keerden weder" tot de Gereformeerde Kerk van vóór 1815, met haar belijdenis en kerkorde, zoals die op de Dordtse Synode van 1618-1619 waren vastgesteld.

Deze daad heeft invloed gehad tot ver buiten Ulrum en de provincie Groningen. Binnen het jaar traden er op verschillende plaatsen groepen gemeenteleden uit het kerkverband om een eigen gemeente te stichten. Zo ook in Giessendam, dat met Gorinchem, Noordeloos, Langerak en Leerdam tot de eerste plaatsen in onze streek behoorde, waar een Afscheiden gemeente werd gevormd. Nog sterker, in Giessendam kwamen er bijna tegelijkertijd twee tot stand!

Zowel toen als nu is er van verschillende kanten totaal tegenstrijdig gedacht over en gereageerd op deze afscheidingsbeweging. De een vond het een "wonder Gods", of een principieel noodzakelijke stap, de ander

een betreutenswaardig misverstand of een begrijpelijke noodsprong, of zelfs een afkeurenswaardige actie van een aantal "domme dompers en fijne scheurmakers".

De overheid zou er wel eens even een eind aan maken door het geven van boeten, gevangenisstraf of het inkwartieren van soldaten. Ook het straatpubliek viel de afgescheidenen hier en daar op allerlei manieren lastig. Het verstoren van vergaderingen, ingooien van ruiten en molesteren van personen was immers in zo'n geval ongestraft toegestaan.

Rechts op de foto de Gereformeerde kerk in het begin van Buitendams. Op deze plaats staat thans de grondig verbouwde Gereformeerde kerk vrijgemaakt.

Wat moet de Historische Vereniging nu met de herdenking van deze gebeurtenissen van anderhalve eeuw terug? Het is waarschijnlijk gemakkelijker een artikel over de Afscheiding in een of andere kerkbode te schrijven dan in ons mededelingenblad. Het is echter een feit, dat de Afscheiding een grote invloed heeft gehad - en nog heeft - op de gang van zaken in Hardinxveld-Giessendam. En of wij die gebeurtenis nu als een ramp of als een bevrijding beschouwen en beleven, onbelangrijk was deze beweging in elk geval niet.

Ook in deze tijd dient iedere Hardinxvelder of Giessendammer, van welke richting hij of zij ook moge zijn, voor de "algemene ontwikkeling" wel iets te weten van de Afscheiding met haar uitgangspunten en gevolgen. Wil men iets van het geestelijke, maatschappelijke en politieke leven van de mede-dorpsgenoten begrijpen, dan kan men niet met een schouderophalen aan de Afscheiding en wat daarmee samenhangt voorbijgaan.

In het algemeen valt er voor ons ook lering te trekken uit deze gebeurtenissen van anderhalve eeuw terug. Er kwamen toen een aantal - voor het merendeel eenvoudige - mensen noodgedwongen in opstand tegen de "zo ruimdenkende en verdraagzame geest der eeuw". Dit werd hen niet in dank afgenomen! Kerk, Staat en "Jan Publiek" hebben zich hiertegen eendrachtig verzet. "Verdraagzaamheid is goed, maar niet voor mensen die anders denken dan wij" was de stelregel.

Een dergelijke houding komen wij tegenwoordig ook nog regelmatig tegen. En of

het hierbij nu gaat om milieuvervuiling of de consumptiemaatschappij, om de abortusproblematiek of de bewapeningswedloop, om de crisis rond het huwelijk of om de dierenbescherming, om maar een paar onderwerpen te noemen, wie ingaat tegen de "geest der eeuw" wordt niet voor vol aangezien.

Maar het is nog altijd zo, en dit gold ook voor de verdrukke afgescheidenen, dat "alleen doolie vis met de stroom meedrijft"! Het waren beslist niet de minste kerkleden die zich bezorgd maakten over de toestand in de Vaderlandse Kerk en hiertegen in opstand kwamen. Natuurlijk, het waren ook mensen met hun gebreken, net zoals wij allemaal. Dit zien wij overduidelijk in de verdere geschiedenis van de afgescheiden groeperingen.

De Hervormde Kerk verdeelde zich in richtingen, maar de Afgescheidenen al vanaf het begin in tal van kerkgenootschappen: Christelijk-Afgescheidenen en Kruisgemeenten, Ledeboerianen en Vrije Gemeenten. De schat van het gereformeerd belijden en de rijkdom van de gereformeerde geloofsbeleving, die men wilde redden en behouden, bleek ook "een schat in aarden vaten" te zijn, waarbij dit vaak wonderlijke aardewerk de aandacht afleidde van de inhoud. De verpakking kwam bij buitenstaanders vaak over als belachelijk, kleinzielig, conservatief en bekrompen.

Maar hiermede is niet alles gezegd. Een schat die het waard is om er, zowel in de 16e als in de 19e eeuw, vervolging, verdrukking en minachting voor te doorstaan, moet wel een meerwaarde hebben. En soms konden (en kunnen) niet-afgescheidenen en zelfs niet-protestanten dit ook zien en beleven.

Ook al zullen er weinig mensen zijn, zelfs niet onder de afgescheidenen zelf, die 150 jaar Afscheiding willen vieren, er zijn redenen te over om deze gebeurtenis van anderhalve eeuw geleden te herdenken.

P. den Breejen

Wie meer wil weten over de plaatselijke en regionale gebeurtenissen betreffende de Afscheiding wordt verwezen naar

"De Afscheiding van 1834",
deel I en II, door Dr. C. Smits

en het in oktober verschijnende

"Anderhalve eeuw gereformeerd
in stad en land",
deel "Zuid-Holland-Zuid",
door diverse auteurs.

Beide boeken zijn in de boekhandel verkrijgbaar.

De oude parochiekerk van
(Boven-)Hardinxveld.

"HARDINXVELD EN GIESSENDAM, VAN VISSERS- EN HOEPMAKERSDORPEN NAAR INDUSTRIEGEMEENTE"

Voor deze "bestseller" bleek verschrikkelijk veel belangstelling te bestaan. Alle verkooppunten zijn sinds het uitkomen van dit boek bestormd door kopers. Van tot ver over onze landsgrenzen kregen wij bestellingen binnen.

In het vorige mededelingenblad heeft u kunnen lezen, dat het bestuur zich over een herdruk beraadde, omdat het boek op dat moment was uitverkocht. Deze herdruk is er gekomen, maar wij zijn wéér uitverkocht en nu voorlopig voorgoed.

Het bestuur heeft namelijk besloten niet voor de tweede keer een herdruk te laten maken. Dit, omdat mag worden aangenomen, dat alle geïnteresseerden nu toch wel in het bezit zijn van dit standaardwerk, geschreven door ons bestuurslid Drs. P. den Breejen.

Wél is van dezelfde schrijver nog verkrijgbaar het gedenkboek

"VAN GESLACHTE TOT GESLACHT"

dat de kerkgeschiedenis van de Hervormde Gemeente van Giessendam en Neder-Hardinxveld behandelt.

Het is voor f 35,-- verkrijgbaar in het Historisch Informatie Centrum, Buitendams 4.

PUBLIKATIES IN VOORBEREIDING

In de Historische Reeks verschijnen regelmatig publikaties van onze Vereniging. Ter nadere informatie kunnen wij u mededelen, dat er momenteel boekjes in voorbereiding zijn over:

- Dijken en dijkdoorbraken
- 100 Jaar spoorlijn
- Achternamen uit Hardinxveld en Giessendam
- De Tweede Wereldoorlog
- Drijverschuit

Daarnaast wordt onderzocht of er publikaties in de Reeks samengesteld kunnen worden over

- De hennepcultuur
- Binnenscheepvaart
- Gemeentehuizen
- Banken en kredietwezen

Als u nog gegevens voorhanden hebt voor één van de genoemde onderwerpen, dan houden wij ons gaarne aanbevolen!

Wij houden u op de hoogte.

AREND VAN GENT

Arend van Gent werd op 14 april 1412 in opdracht van Walraven van Brederode beleend met o.a. Hardinxveld en Giessendam.

Over hem schreef Jurriaan van Toll, die ook de geschiedenis van Giessendam heeft beschreven, rond 1940 een boekje. Kort geleden is dit boekje herdrukt in een 24 pagina's tellende brochure.

Bovengenoemde brochure is verkrijgbaar in het Historisch Informatie Centrum, Buitendams 4, voor f 2,50.

JUBILEA CHRISTELIJKE SCHOLEN

Een tweetal christelijke scholen in onze gemeente, de Koningin Wilhelmina-school en de School met de Bijbel, thans Eben Haëzer-school, vierde het afgelopen voorjaar het 75-jarig bestaan.

Koningin Wilhelmina-school

Op 6 april 1909 werd er in Buitendams een christelijke school gesticht: de Koningin Wilhelmina-school. In de loop der jaren groeide de oorspronkelijk uit twee lokalen bestaande school uit tot een zeven klassige school in 1930.

In de volksmond stond de school beter bekend onder de naam "School De Zeeuw". Dit naar de beide eerste hoofden, vader G. de Zeeuw en zoon M. de Zeeuw.

In 1973 verhuisde de lagere school, met de uit 1948 stammende kleuterschool, die sinds 1973 de Prins Willem Alexander-school heet, naar een nieuw gebouw in de Peulen.

De Koningin Wilhelminaschool rond 1917.

De geschiedenis van de school wordt uitgebreid behandeld in een half oktober a.s. verschijnend boek van zo'n 100 pagina's, verlucht met ongeveer hetzelfde aantal foto's. Het boek kost f 15,-- en is verkrijgbaar op de school Jupiterstraat 4 te Hardinxveld-Giessendam (telefoonnummer van de school: 01846-4053).

School met de Bijbel (Eben Haëzer-school)

Ook in 1909, op 4 januari, werd er aan de Rivierdijk te Neder-Hardinxveld een drie lokalen tellende christelijke school in gebruik genomen. Later werd er op dit gebouw een verdieping geplaatst van nog eens

drie lokalen. Zo ontstond het gebouw, waarin thans "De Duddalf" is gevestigd.

De lagere school is momenteel ondergebracht in het naast het oude gebouw gelegen complex uit 1957. Ook hier bevindt zich thans een kleuterschool, genaamd "Hummelhonk". Bij het jubileum werd tevens een einde gemaakt aan het "naamloze tijdperk" en kreeg de school de naam "Eben Haëzer".

En hoe kan het anders, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan werd ook hier een boekje uitgegeven. Dit boekje van 20 pagina's in groot formaat, verlevendigd met ruim 20 illustraties, is samen met 2 tekeningen, een van de oude en een van de nieuwe school, verkrijgbaar voor f 10,-- bij de school. Het kan ook worden besteld door overmaking van f 12,50 op bankrekeningnummer 3250.73.627 (Rabobank) t.n.v. de Ouderraad School met de Bijbel te Hardinxveld-Giessendam.

Het bestuur van de Historische Vereniging beveelt beide uitgaven van harte bij u aan.

De School met de Bijbel, ca. 1920.

TIENDWEGSE MOLEN WORDT OPGEKNAPT

De laatste molen van Hardinxveld-Giessendam, de z.g. "Tiendwegse molen", zal grondig worden gerestaureerd. De eigenaresse, de Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, heeft het molenmakersbedrijf b.v. v/h Fa. J. de Gelder te Valkenburg (Z-H) opdracht gegeven de molen na de restauratie maalvaardig op te leveren.

De kosten van de totale restauratie zullen een bedrag vergen van ongeveer f 457.000,-- (excl. B.T.W.). Deze gelden zullen moeten worden bijeengebracht door de eigenaresse, de gemeente Hardinxveld-Giessendam en de provincie. Bovendien wordt nog een bepaald bedrag verwacht van het Prins Bernhardfonds. Of het Rijk ook een duit in het zakje zal doen is nog niet bekend.

Om het te financieren bedrag voor de Molenstichting wat te verkleinen, heeft de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam het initiatief genomen om in samenwerking met de Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen een serie molenkaarten en een reproductie van een pentekening van de molen te gaan verkopen. De netto-opbrengst hiervan zal ten goede komen aan de restauratie van de molen.

Genoemde set kaarten bestaat uit een opname van de nog draaiende "Tiendwegse molen", 3 opnamen van verdwenen Hardinxveldse molens, de verdwenen korenmolens van Giessendam en 5 verdwenen molens uit Giessenburg. Op een apart kaartje zal de standplaats van de 10 molens zijn aangegeven.

Toezening van deze serie volgt na overmaking van f 8,10 op postgiro 38.79.669 t.n.v. de penningmeester van de Hist. Ver. Hardinxveld-Giessendam. De pentekening kan besteld worden door overmaking van f 17,50.

Afgehaald op het secretariaat of in het Historisch Informatie Centrum tijdens de bekende openingsuren worden de kosten met resp. f 1,10 en f 2,50 verminderd. De tekening zal in een koker worden verzonden.

De Tiendwegse
Molen.

DUIVENKOOIEN MET SPREUK

De heer J. Pluis uit Musselkanaal (Sluisstraat 44, p.c. 9581 JB) zoekt gegevens over duivenkooien met een spreuk. Behalve spreuken wil hij ook graag foto's en afbeeldingen hebben van kooien. De heer Pluis gebruikt deze informatie voor een boek. Wie iets weet over bovengenoemd onderwerp kan kontakt met hem opnemen.

EEN STUKJE UIT EEN OUDE KRANT:

"DE GANGEN VAN HET HEMELVUUR"

("Rondom de Giessen", 3 juni 1927)

Boven de Buurt te Boven-Hardinxveld heeft Dinsdagavond omstreeks 7 uur een vreeselijk onweder gewoed. Hier en daar is het ingeslagen, zonder gelukkig brand te veroorzaken.

In de woning welke bewoond wordt door de Wed. G. den Breejen en haar schoonzoon A. Romeijn heeft de bliksem zich door de kamers bewogen, om tenslotte het huis te verlaten zonder groote schade te veroorzaken.

Buren zagen dat de bliksem sloeg in een naast de woning staande kastanjeboom. De bast werd er door het vuur als 't ware afgeslingerd. Van den boom sloeg het vuur over op den woning waar het door het raam naar binnen ging, een gaatje achterlatend. Een bloempot die voor het raam stond werd verbrijzeld, de gordijnen werden aan flarden geslagen.

Het vuur plante zich voort langs de leiding van het electrisch licht. Het waren kleine vlammetjes die zich langs de buizen voortzetten. De electrische lampjes waren meteen stuk.

Kopjes en schoteltjes werden van de tafel geslingerd. De bewoonster wed. den B. schrok hevig.

Zij zag hoe de bliksem langs de leiding haar kamer verliet. In het andere vertrek bevond zich de medebewoner R. die pas was thuisgekomen met zijn kinderen.

Het vuur sloeg door het plafond en maakte daarin een groot gat. R. kreeg de stukken op zijn hoofd. Door een kleine opening in het raam verliet het hemelvuur de woning. Ge kunt u de schrik der bewoners voorstellen.

NIEUWS UIT DE REGIO

Eind vorig jaar werd voor de dorpen Goudriaan, Ottoland, Brandwijk, Molenaarsgraaf, Bleskensgraaf en Wijngaarden de Historische Vereniging Binnenwaard opgericht. Op 1 maart j.l. werd het honderdste lid van deze vereniging ingeschreven.

Het secretariaatsadres van de H.V. Binnenwaard is:

Molenhoek 3
2973 AG Molenaarsgraaf

In maart van dit jaar werd er ook een Historische Vereniging opgericht in Noordeloos, Hoornaar en Hoogblokland. Ook deze vereniging groeit gestaag.

Het secretariaat is gevestigd:

Kleine Haarsekade 82
4205 VD Gorinchem

Dan nog een adreswijziging voor de ge-
interesseerden: het secretariaat van de
H.V. Vrienden van Oud Leerdam is sinds
maart j.l. gewijzigd in

Dimmerlaan 5
4143 BR Leerdam

Tot slot de mededeling dat de
Vereniging Oud Papendrecht is opgeheven
en is opgegaan in de Historische Vereniging
West-Alblasserwaard

Secretariaat: Van Eesterensingel 20B
2951 AR Alblasserdam

Op 20 augustus j.l. bestond de Hist. Ver.
Oud Gorcum 75 jaar. Graag willen wij, als
zustervereniging, vanaf deze plaats alsnog
onze gelukwensen uitspreken. Ter gelegenheid
van dit jubileum geeft de vereniging in
navolging van onze lustrum-uitgave een
fotoboekje uit, getiteld:

"Gorinchem van toen en thans"

Bovendien zal er in het museum
"Dit is in Bethlehem" van 25 augustus
tot 11 november een tentoonstelling worden
gehouden van oude prentbriefkaarten.

Voor nadere informatie kunt u zich wenden
tot het secretariaat van de vereniging
Oud Gorcum:

Vlietlaan 14
4205 AR Gorinchem

HISTORISCH VERANTWOORD GROEN

"Een boom planten is een blijk van
vertrouwen in de aarde.

Een daad van hoop op de toekomst.

Een handeling van naastenliefde jegens
de toekomstige geslachten die van zijn
vruchten zullen genieten, wanneer wij
er niet meer zullen zijn".

Louis Mercier

Zoals velen van u reeds in de plaatselijke
en regionale kranten hebben kunnen lezen,
heeft onze Vereniging eind april 1984
een eik geplant. Deze historisch ver-
antwoorde boom werd neergezet op de hoek
Molenstraat-Buitendams, in het centrum
van ons dorp.

Doel van dit gebeuren was het vestigen
van de aandacht op historisch verantwoorde
(streek-)beplanting rondom onze woningen.
Dus beplanting die vroeger op de erven
voorkwam. Men plantte vroeger zelden een
boom of plant omdat men deze mooi vond.
Meestal zat er meer achter.

De fraaie groenvoorziening langs de dijken
had ook zijn functie: de vele leilinden
brachten schaduw in de woningen. De gras-
kanten langs de dijk leverden voedsel aan
de vele geiten en ander kleinvee. Moestuinen
en vruchtbomen zorgden voor de inwendige
mens, etc.

Tegenwoordig is het vaak niet meer dan pure
luxe, wat er in onze tuinen staat: van
exotische planten tot rucht (= onkruid).

Enkele bestuursleden planten de eik

Vaak zijn er ook planten bij die hier helemaal niet thuishoren. Velen hebben coniferen in hun tuin. En ondanks de vele kilo's kunstmest, die er jaarlijks bijgegooid worden, gaan die bomen zomaar ineens dood. Logisch, onze grond is volkomen ongeschikt voor deze planten.

Een ander voorbeeld zijn de regelmatig voorkomende heidetuinen. Ze horen gewoonweg niet bij ons thuis. Waarom zullen wij die plantjes dan langer plagen?

Wat hoort er bij ons dan wel thuis zult u zich afvragen. Dat is niet zo een, twee, drie te zeggen. Als wij het volledig historisch verantwoord beschouwen, is dit geheel afhankelijk van het soort huis, dat wij bewonen. Er was vroeger namelijk nogal wat verschil tussen de beplanting bij een boerderij of die bij een burgerwoning. De boer zocht naar bomen die zijn boerderij beschutting gaven tegen zon, regen en wind (leilinden, wilgen, iepen, populieren) of die hem "boerengeriefhout" leverden (es, els, wilg).

De burger wilde bomen die hem beschutting gaven of die hem vruchten leverden, etc. Zo was het ook met de struiken en de lage planten.

Veel werd er gekeken naar de vruchtopbrengst van hetgeen men neerzette. Wie heeft er nu nog rode kruisbessen in zijn tuintje? Nu kijkt men alleen naar het mooi. Daar is natuurlijk niets op tegen. Maar doe het dan wel historisch verantwoord.

Wij zullen proberen een volgende keer eens enkele historisch verantwoorde bomen en planten onder de loep te nemen.

OPROEP MEDEWERKERS

Wat "dompen" zijn, weet u wellicht.
Ook een "kluiteruif" is voor u een bekend
werktuig. Maar weet u ook wat een "waneker"
is? Een grote, groene (momenteel tot de
beschermde dieren behorende) kikker.
Dit zijn drie streek- of plaatsgebonden
woorden. Zo zijn er nog véél meer.

Zo zijn er naast streektalen ook streek-
gebonden gewoonten of eigenaardigheden.
Ja, zelfs volksverhalen en bijgeloof kunnen
per streek verschillen.

Het "P.J. Meertens Instituut" te Amsterdam,
ressortend onder de Kon. Ned. Akademie
van Wetenschappen, houdt zich bezig met al
deze zaken. De benodigde gegevens worden
aan de hand van enkele vragenlijsten per
jaar door, in het gehele land werkzame,
medewerkers verzameld. In Hardinxveld-
Giessendam is nog géén medewerker.

Daarom doen wij hierbij een dringende op-
roep voor een medewerker in ons dorp.
Het te verrichten werk zal bestaan uit het
bezoeken van een ouder iemand in Giessendam,
één in Boven-Hardinxveld en één in
Neder-Hardinxveld, ter invulling van enkele
vragenlijsten, die jaarlijks in december
worden toegezonden.

Wij wachten met belangstelling af.

UITSLAG ENQUETE

Bij het vorige mededelingenblad was een
enquêteformulier gevoegd. De bedoeling
hiervan was na te gaan in welke onderwerpen

onze leden geïnteresseerd zijn. Circa 6%
van de verzonden formulieren is ingevuld
terugontvangen.

De uitslag hiervan is:

Interesse (de cijfers geven het aantal
geïnteresseerden aan)

- Soc. geschiedenis 19e eeuw	1
- Kerkgeschiedenis	3
- Ec. geschiedenis 19e eeuw	1
- Tweede Wereldoorlog	1
- Boerderijen Alblasserwaard	1
- Plaatselijke dialecten	1
- Politie	1
- Stamboomonderzoek	5
- Middenstand/bedrijven	1
- Alg. streekgeschiedenis Alblasserwaard	2
- Landschappelijke structuur	1
- Dorpsgemeenschap algemeen	4
- Dijkwoningen	1
- Monumenten/gebouwen	4
- Watersnood	1
- Onderwijs	1
- Plaatselijke bevolking	1
- Excursie Alblasserwaard	1
- Ontginningsgeschiedenis	1
- Bewoning	1
- Oude landkaarten	1
- De Giessen	1
- Periode 1890-1940	1
- Heraldiek	1
- Grienden	1
- Hoepmakerijen	1
- Biesbosch	1
- Alles (!!!)	2
- Binnenscheepvaart	1

Aandachtspunten voor het bestuur

(de cijfers geven het aantal geïnteresseerden aan)

- Kerkgeschiedenis	5
(waaronder 1 x Hervorming	
1 x Afscheiding	
1 x Doleantie)	
- Tweede Wereldoorlog	1
- Boerderijen Alblasserwaard	1
- Plaatselijke dialecten	1
- Stamboomonderzoek	1
- Dijkwoningen	1
- Gebouwen	1
- Watersnood	1
- Onderwijs	2
- De Giessen	1
- Binnenvaart	1
- Doorgaan op dezelfde manier (!)	1
- Strengere winters	1
- De Merwede	1
- Steenzetten	1
- Brandweer	1
- Film gemeente	1
- Inventarisatie van alles wat in de loop der tijd is gepubliceerd over de Alblasserwaard	1

Aan de hand van deze uitslag heeft het bestuur de beslissing genomen dat er voorlopig op dezelfde voet zal worden doorgegaan. De door u gegeven aanwijzingen zullen hierbij een steunpunt zijn.

Tot slot willen wij alle retourzenders (nogmaals) hartelijk danken voor hun medewerking.

OPRICHTING WERKGROEPEN

Kerkgeschiedenis en Stamboomonderzoek

Als resultaat van de onder de leden gehouden enquête is het bestuur van plan een tweetal werkgroepen op te richten, namelijk een werkgroep Kerkgeschiedenis en een werkgroep Stamboomonderzoek. Dit zijn de enige onderwerpen die momenteel in een werkgroep levensvatbaarheid hebben. Voor beide hebben zich reeds enkele belangstellenden opgegeven.

Dit wil echter niet zeggen, dat er al voldoende deelnemers zijn. Er moeten beslist meer geïnteresseerden bijkomen. Daarom doet het bestuur nogmaals een dringende oproep. Geef u gerust op. Het zal echt niet zoveel tijd kosten als u misschien denkt. Eén maal per twee of drie maanden een bijeenkomst zal toch wel het maximum zijn. Alleen met uw inzet kan met de oprichting van de beide werkgroepen worden gestart.

Het bestuur wacht uw reacties met belangstelling af.

VISSERIJVERENIGING "DE HOOP"

Zoals in zoveel vissersplaatsen het geval was, hebben de Hardinxveldse vissers zich vroeger verenigd. Deze visserijvereniging heette "De Hoop".

Graag zouden wij over deze vereniging nadere gegevens hebben. Een ieder die iets weet te vertellen over "De Hoop"

wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met of gegevens te zenden aan het secretariaat van de Historische Vereniging.

DRIJVERSGENEVER

Ook uit de tijd dat Hardinxveld een levendig riviervissersdorp was, stamt de zogenaamde Drijversgenever. Dit was een plaatselijk zeer bekend soort of merk genever.

Als u er iets over weet, of iets over andere plaatselijke dranken, dan zouden wij dit graag van u vernemen.

HOEPMAKERSCURSUS

Zoals u weet, beschikt onze Vereniging over een echte hoepmakersstelling. Deze werd destijds geschonken door de familie Stam.

Helaas zijn er nog maar enkele - oudere - personen die kunnen hoepmaken. Om te voorkomen dat er over een aantal jaren niemand meer is die onze hoepmakersstelling zal kunnen bedienen, willen wij een hoepmakerscursus geven.

Belangstellenden kunnen zich opgeven bij het secretariaat. Over data en tijdstippen zal nog nader worden overlegd.

ONTWIKKELING PEULENSTRAATPLANNEN

Na jaren van kennelijke stilstand heeft het gemeentebestuur de plannen om de bewinkelingsituatie in de Peulenstraat te verbeteren uit de ijskast gehaald. Er heeft zich inmiddels een definitief ontwerp ontwikkeld.

Dit plan betekent o.a. dat het pand Peulenstraat 219, beter bekend onder de naam "Nebo" en thans in gebruik als sport-school, zal moeten worden afgebroken. Het bestuur van de H.V. heeft het gemeentebestuur haar bezorgdheid over deze plannen medegedeeld, omdat het pand "Nebo" een onmiskenbaar karakterbepalend stempel drukt op de Peulenstraat. Bovendien was het pand in het verleden een belangrijke herberg - van vrij oude datum - binnen de Nederhardinxveldse gemeenschap.

Als antwoord hierop heeft het gemeentebestuur - helaas - medegedeeld, dat de sloopplannen ongewijzigd doorgang zullen vinden.

Rechts het met sloop bedreigde pand, anno 1900

BIESBOSCH MUSEUM

Dat er in juni j.l. midden in de schitterende Biesbosch het "Biesbosch museum" is geopend is niet alleen verheugend voor degenen die hun hart hebben verloren aan dit unieke stuk Nederland.

Ook voor veel Hardinxvelders en Giessendamers is het fijn eens kennis te maken met het gebied en alles wat daarbij hoort, waarin veel van hun voorouders hebben gewerkt. En met de griend- en rietcultuur, die ook bij ons destijds hoogtij vierde. Voor dit laatste is de polder "De Pannekoek" a.h.w. bij het museum getrokken, in de vorm van een soort openluchtmuseum. Daarnaast is er een wilgentuin en komt er een eendenkooi, terwijl ook de eb- en vloedbeweging zal worden gerekonstrueerd in genoemde polder.

In het museum zelf, gelegen op de bovenverdieping van het restaurant "De Brabantse Biesbosch", vindt u alle facetten van de - voormalige - Biesbosch: van vissers tot mandenmakers en van griendwerkers tot mattenvechters. Ook het natuurbeschermende element krijgt er ruime aandacht.

Dit land van de "grienduilen" is een bezoek meer dan waard. U kunt het museum bereiken door vanaf Werkendam in de richting Dordrecht te rijden.

De borden "Biesbosch museum" wijzen u verder vanzelf de weg. Het museum is open van 10.00 - 17.00 uur (op maandag van 13.00 - 17.00 uur). Ook per fiets kan dit een leuke tocht worden.

"DE ARCHIEVEN VAN ZUID-HOLLAND"

Sinds 1979 verschijnen er bij uitgeverij Samson te Alphen a/d Rijn een reeks boeken betreffende archieven in Nederland. Deze publikaties zijn overzichten van archiefbewaarplaatsen met een vrij groot aantal voor historici belangrijke gegevens. Bij voorbeeld: zijn er archieven? Waar vind ik ze? Is er een inventaris? Naast overheidsarchieven wordt er ook aandacht besteed aan de vele partikuliere archieven.

In maart j.l. verscheen het tiende deel, behandelende de archieven van Zuid-Holland. Deze publikatie bestaat uit twee banden en telt 930 pagina's. Dankzij subsidies bedraagt de prijs voor beide banden samen slechts f 98,--. Ze zijn in de boekhandel verkrijgbaar.

Familieportret BUITENDIJK KUYK

In het gemeentemuseum van Arnhem bevindt zich een schilderij van 200 x 255 cm van de familie Buitendijk Kuyk. Deze familie is rond 1825 uit Hardinxveld naar Arnhem verhuisd. Het portret is gemaakt door een van de op het schilderij voorkomende zoons: Gijsbert Buitendijk Kuyk.

De conservator van het museum is bezig met een onderzoek naar de familie. T.z.t. hoopt hij de verzamelde informatie in een publikatie te verwerken.

Als u hem aan nadere gegevens over deze familie kunt helpen, kunt u dit aan ons doorgeven.

STRAATNAAMGEVING GIESSENDAM-WEST

Zoals wij u reeds eerder hebben medegedeeld, heeft een lid van ons bestuur zitting in de straatnamencommissie Giessendam-West.

Het eerste gedeelte van deze nieuwe wijk is intussen van namen voorzien. Onderstaand treft u de straatnamen aan met de betekenis van de namen erachter.

Dissel	: de boom aan een wagen, tussen de paarden van een tweespan
Dwarsdeel	: deel dat haaks op de lengterichting van de boerderij is gelegen. Deel: het gangpad tussen de beide rijen koeien in.
Hallehuis	: boerderijtype waarbij de paren stijlen in twee rijen in de lengte zijn geplaatst en door ankerbalken verbonden
Koetshuis	: gebouw voor het opbergen van rijtuigen
Schapedrift	: pad waarover de schapen werden gedreven (niet relevant voor de boerderijcultuur van Giessendam)
Schouw	: a. de hoge, wijde schoorsteen boven het openhaardvuur b. een platte schuit, geschikt om te gebruiken in sloten en weteringen
Weegpad	: niet relevant voor Giessendam Weeg is een aanduiding voor de achterkant van een boerenschuur. Naam komt uit Hoekse Waard.

Weideveld : in Giessendam sprak men van "wei" of "weiland"

Wolfseind : het schuine eindvlak van een wolfsdak

Hazepad : het spoor dat een haas in hoog gras achterlaat

Karrespoor : vooral in de herfst hadden alle boeren hier last van. De wielen van de karren waren van ijzeren banden voorzien, zodat het weiland stuk werd gereden.

Kloet : de vaarstok om een schouw mee voort te duwen

Kouter : ploegmes (weinig relevante naam; er werd in Giessendam nauwelijks geploegd)

Schoef : a. algemeen: een groot mes om de slootkanten mee af te snijden, in deze streek "keil" genoemd.
b. in deze streek: een lange steel met aan het eind een dwarsmes, in het midden bevestigd, om de weteringen mee schoon te maken.

Gegevens gevraagd over HUIBERT DUKEL

In 1891 kwam uit Sliedrecht in Hardinxveld wonen: Huibert Dukel, weduwnaar met drie kinderen, Kornelia (Kneel), Jan en Willemina.

Zij woonden aan de Wiel in de Peulenstraat, achter café "De Arend". Huibert is in 1913 overleden.

Gegevens over zijn woning, leef- en woon-omstandigheden, e.d. worden gevraagd door

M.A. Dukel
St. Petrus Canisiuslaan 61
5645 GC Eindhoven

tel. 040-12.00.36

BURGEMEESTERS VAN HARDINXVELD EN GIESSENDAM

Op het moment van uitkomen van dit mededelingen-blad hebben wij in Hardinxveld-Giessendam een nieuwe burgemeester, de derde van de samengevoegde dorpen Giessendam en Hardinxveld. Het bestuur van de Historische Vereniging spreekt de hoop uit dat deze burgemeester, de heer B. van Wouwe, alles wat met de historie van ons dorp te maken heeft, een goed hart zal toedragen.

Ter illustratie onderstaand zijn voorgangers sinds circa 1850:

Giessendam

1843-1853 Mr. M. Buys van Sittert
1853-1859 J. van Aken
1859-1868 O.A. Plato
1868-1876 S. van Sittert
1876-1904 J. Sneltjes
1904-1933 W.A. Laurensse
1933-1944 L. Neijens
1944-1945 J.W. Zuiderhout (WND)
1945-1946 J.E. Heymersma (WND)
1946-1952 H.C. Vermaat
1953-1957 A.L.C. Brinkman

Hardinxveld

1850-1852 C.B. Wisboom
1852-1866 P.M. Brouwer
1866-1867 A.A.J.C. Cremer
1867-1871 F.M. de Vries-van Heijst
1871-1878 A.J. Goudriaan
1878-1883 Mr. P. Dozij
1883-1887 M. van Hoogenhuyze
1887-1892 J.F. Roelvink
1892-1918 J. Schoehuizen
1918-1924 M. de Lijster
1924-1939 J.W. van Aken
1939-1943 K. de Boer
1943-1945 J.W. Zuiderhout
1945-1957 K. de Boer

Hardinxveld-Giessendam

1957-1980 A.L.C. Brinkman
1980-1984 Mr. R.W. Dijkstra
vanaf september 1984
B. van Wouwe

TENTOONSTELLING REDERIJKERSKAMER

In de maanden mei en juni was in het Historisch Informatie Centrum een tentoonstelling ingericht, gewijd aan de Rederijkerskamer "Gencegen door Oefening".

Het ter gelegenheid van dit gebeuren uitgegeven boekje werd alle leden toegezonden.

Hierdoor mochten wij ons dan ook verheugen in een redelijke belangstelling voor de geëxposeerde zaken en die waren

dan ook alleszins de moeite van het aanschouwen waard. Vooral het vaandel trok veel bekijks, evenals de zeer decoratieve onderdelen van de coulissen.

Al met al kunnen wij terugzien op een geslaagd evenement. Wij hopen u binnen afzienbare tijd te kunnen verrassen met een volgende expositie.

Voor degenen onder u die nog belangstelling hebben voor het boekje over de Rederijderskamer, er zijn nog enkele exemplaren over, die voor de luttele prijs van f 2,50 verkrijgbaar zijn bij het H.I.C.

Het boekje

VERSLAG VAN DE VOORJAARSEXCURSIE

Op zaterdag 2 juni j.l. vond de jaarlijkse voorjaarsexcursie plaats. Deze keer in samenwerking met de Stichting Uiterwaardenpark. Het aantal deelnemers bedroeg 63. De belangstelling van de zijde van de Stichting viel enigszins tegen.

Per salonboot werd naar Tiel gevaren. Hierbij waren de weersomstandigheden uitzonderlijk goed; er was veel zon en geen regen.

Als explicateur fungeerde Willem de Bruyn, voorzitter van de Stichting Uiterwaardenpark. Hij wees de deelnemers niet alleen op de vele mooie historische en natuuraspekten van het uiterwaardengebied van de Waal, herhaaldelijk bracht hij ook de vele bedreigingen, die de moderne welvaartsmaatschappij voor dit gebied met zich meebrengt, naar voren.

Het bezoek aan het Tielse museum "De Groote Sociëteit" vond onder deskundige leiding plaats. Opvallend was hoe inventief de lokale historische vereniging te werk was gegaan bij de inrichting van het museum. De bovenste verdieping is geheel gewijd aan oude ambachten. Hierbij zijn complete ambachtswerkplaatsen gerekonstrueerd, waardoor een zeer realistisch beeld ontstaat.

In de tweede plaats viel de rijke archeologische kollektie op. Deze is een van de weinige positieve gevolgen van de enorme bombardementen die Tiel in de oorlog heeft moeten meemaken.

De excursie mag onzes inziens een geslaagd evenement worden genoemd. Dit niet in het minst omdat de deelnemers, door het karakter van het vervoermiddel, gemakkelijk nader met elkaar kennis konden maken.

Het is gewoonte geworden om elkaar aan het einde van het jaar - met Sinterklaas of Kerst- kadootjes te geven. Denk dit jaar eens bij vragen of kopen aan de uitgaven van onze Vereniging. Ook als presentje bij een verjaardag zijn onze publikaties graag gewild.

Tot op heden werden de volgende boekjes uitgegeven:

- "Buitendams 4, 1778-1978", H.G. 1978

Een beschrijving van een oude bakkerij in het centrum van Giessendam. Het pand is geheel gerestaureerd en op de monumentenlijst geplaatst.
f 5,- + f 1,60 porto (publikatie 1)

- "Molens van Hardinxveld-Giessendam", door A. van der Plas, H.G. 1979

Een beschrijving van de molens, die in beide dorpen stonden en staan.
f 8,50 + f 1,60 porto (publikatie 2)

- "Den Eendenbout, verslag van een opgraving in een Giessendamse woonheuvel", door M.J.A. de Haan, H.G. 1979

In het boekje zijn gegevens over de ontstaansgeschiedenis en de vondsten opgenomen.
f 8,50 + f 2,30 porto (publikatie 3)

- "Het Stoomgemaal te Hardinxveld-Giessendam", door J. Damen (1903-1981), H.G. 1980

Het stoomgemaal op het

Kanaal van Steenenhoek vormt een belangrijke schakel in de Linge afwatering.
f 10,- + f 1,60 porto (publikatie 4)

- "Makelaars van Hardinxveld-Giessendam", door M.J.A. de Haan, H.G. 1981

De dakpuntversiering, die vaak "makelaar" wordt genoemd, heeft in de literatuur nooit veel aandacht gekregen. Vandaar dat dit boekje, naast inventarisatie, ingaat op de technische functie, vormontwikkeling, etc.
f 8,50 + f 1,60 porto (publikatie 5)

- "Buitendams 118, de geschiedenis van een Giessendamse boerderij", door W. van Wijngaarden, H.G. 1981
f 12,- + f 2,30 porto (publikatie 6)

- "700 jaar DAM", door A. van der Plas, H.G. 1981

De dam in de Giessen gaf niet alleen de naam aan een dorp, maar vormde ook een belangrijk element in de waterhuishouding van de Alblasserwaard.
f 7,- + f 2,30 porto (publikatie 7)

- "Parlevinkers in Hardinxveld-Giessendam (Inleiding tot de parlevinkერი)", door J.B. de Ruyter, H.G. 1982

Het dagelijks leven van de proviandvaarder.
f 8,50 + f 1,60 porto (publikatie 8)

- "Rondom de Giessen, de krant van Floor de Ruiter", door C. de Ruiter en F.G. de Ruiter, H.G. 1982

De "Rondom de Giessen" was een krant, die in de periode 1925-1950 wekelijks in onze dorpen verscheen. Het blad werd geschreven en uitgegeven door de in 1956 overleden Hardinxveld P.G. de Ruiter. f 14,50 + f 2,30 porto (publikatie 9)

- "Het Verleden, Nu", door Arnold de Haan en Jan Dubbeldam, H.G. 1983

Het boek bevat 100 foto's waarvan er steeds twee hetzelfde dorpsbeeld weergeven: één foto uit het verleden en één uit het heden.
f 25,-- + f 5,-- porto (jubileum-uitgave)

- "Swets tabak en daar blijf ik bij", door C. de Ruiter en P.G. de Ruiter, H.G. 1983

Een vervolg op de negende uitgave, dat een weergave geeft van advertenties, aankondigingen en foto's die er in de jaren 1925 t/m 1950 zoal in de "Rondom" hebben gestaan.
f 14,50 + f 2,30 porto (publikatie 10)

- "Hardinxveld en Giessendam in de Franse Tijd", door Dick de Jong, H.G. 1983

Dit boek handelt over een periode uit de geschiedenis van Hardinxveld en Giessendam en wel van januari 1795 tot en met februari 1814: de Franse Tijd.
f 12,50 + f 2,30 porto (publikatie 11)

De publikaties zijn verkrijgbaar in het Historisch Informatie Centrum van de Historische Vereniging, Buitendams 4 op zaterdag van 10.00 - 12.00 uur, bij de

Bondsspaarbank, Peulenstraat 240 of kunnen worden besteld bij de heer J. Dubbeldam, Peulenstraat 198, tel. 01846-3938 en bij het secretariaat van de Hist. Ver. Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 77, 3371 BB Hardinxveld-Giessendam, tel. 01846-4563.

Bestellingen per giro d.m.v. storting van het bedrag (incl. porto) op giro nr. 3879669 t.n.v. Hist. Ver. Hardinxveld-Giessendam onder duidelijke vermelding van de titels.

Daarnaast zijn er in het Historisch Informatie Centrum diverse andere dingen te koop zoals een pentekening van de Huibjesbrug (f 12,50), mapjes ansichtkaarten (f 4,-- per mapje), brochures, weckpotten (v.a. f 1,50), etc.

Als u een geschenk zoekt, kom eens langs!

AANWINSTEN DEPOT/ARCHIEF

vanaf februari 1984

1 paar lange witte kousen uit het begin van deze eeuw en

1 mof van bont (om de handen in warm te houden) van de familie De Groot via de heer Van Dijk

1 aardewerken gedenkbord, vervaardigd door de firma Petrus Regout te Maastricht.

Met opschrift "Mobilisatie grenstroepen
Brabant - Limburg - 1939",
van de heer P. van der Plas

2 tenen spieringfuiken van de heer
P. de Ruiter

1 rieten wieg van omstreeks 1885

1 Keulse inmaakpot met brede rand

1 ijzeren poppeledikantje

2 ijzeren trommeltjes (Japans lakwerk)
met bijbehorende onderzettertjes

Groot aantal oude bouwtekeningen van
panden in ons dorp omstreeks 1900/1920.
Dit alles van de heer P. den Breejen.

1 haarhamer met houten steel, van
de heer S. den Breejen

1 rieten boodschappenmandje

1 ronde rode trommel

1 sigarenblik met opschrift:
"W. Monteban, sigarenmagazijn,
Giessendam"

1 aardewerken broodschaal (Regout)

1 aardewerken drinknapje voor zieken

1 glazen medicijnflesje

1 aardewerken herdenkingsbeker ter
gelegenheid van herdenkingsjubileum
Koningin Wilhelmina 1898-1923 (6 sept.)

1 herdenkingsvlag ter gelegenheid van
hetzelfde jubileum, 1898-1923

1 naaidoosje

Dit alles van een anonieme geefster.

2 houten eierrekjes van de heer
J. de Jong

aantal kleine voorwerpjes, opgezogen
uit de Westerschelde (o.a. tap van
bronzen kraan, pijpekoppen, musket-
kogels en bronzen/tinnen knopen),
van de heer Rietveld

1 petroleum/benzinevergasser (z.g.
vleermuis)

1 flanellen hemd

1 schrijfleijtje in houten lijst

1 plaat ter herinnering aan het 40-jarig
bestaan van de zondagsschool 1921

1 plaat "Aandenken bij het verlaten der
zondagsschool"

1 antieke zwart/wit gestreepte zwembroek

1 paar witte sokken

1 knapzak van beddetijk

2 fotootjes (dorpsgezichten) achter glas
op standaardjes (Achterdijk en stoomboot-
veer)

1 geslepen glasplaatje met daaraan
konstruktie van koperdraad voor het op-
stellen van een foto

1 blikken trommel met opschrift "Z-Bollen"

Dit alles werd verkregen van de heer
P. den Breejen

1 makelaar, afkomstig van het pand
Rivierdijk 723

1 vlugschrift dat de lezer opwekt tot het nuttigen van Abdijsiroop.
Reclame van de fa. Hoogendoorn, die voorheen was gevestigd in de Peulenstraat, van mevrouw De Ruiter-Vermeulen.

Reglement + statuten van de Vereniging "Ziekenhuishulp" te Giessendam, van de heer G. Verschoor.

2 modellen op schaal van zinkstukken, vervaardigd en geschonken door de heer C. Adriaanse.

2 oude schoppen en 1 set deurbengelen, van de heer Den Uil.

1 teken bakkersmand van de heer Leenman.

1 boetnaald

1 zweephaak

1 klem

5 houtboren.
van de heer Nederlof

Op een aanstaande schenking van een steurnet en een hennepbraak hopen wij in het volgende mededelingenblad uitgebreid terug te komen.

Op 28 juni j.l. werden ons door de heer C. Adriaanse twee op schaal nagemaakte zinkstukken aangeboden (zie ook aanwinstenlijst op blz.).

Het ene exemplaar is een z.g. "grondstuk", dat o.a. in de Zuiderzee werd gebruikt ten behoeve van dijkaanleg; het andere is een "kraagstuk", dat aan de perkoenpalen rondom de kribben in onze rivieren werd vastgemaakt.

Zuiderzeewerken Wieringen
Het model van de 107 x 50 meter grote zinkstukken van den afsluitdijk naar Friesland

De heer Adriaanse is zelf geruime tijd in dit vakgebied werkzaam geweest, onder meer ook bij de dijkenbouw in de Zuiderzee (IJsselmeer).

De perfect nagemaakte zinkstukken liggen in de etalage van het Historisch Informatie Centrum.

In het voorjaar werd het historisch depot of het archief van de Vereniging uitgebreid met de jaargangen 1945 t/m 1983 van "De Kerk roept", het wekelijks verschijnend orgaan van de Hervormde Gemeente te Giessendam-Neder-Hardinxveld en Boven-Hardinxveld. Deze schenking kwam uit handen van de heer N. Nomen uit de Lelystraat.

Wanneer daartoe aanleiding bestaat en er mankracht voor gevonden kan worden zal overwogen worden het geheel op microfiche te zetten, zodat inzage mogelijk wordt.

Dit moet ook nog steeds gebeuren met de in ons bezit zijnde exemplaren van de "Rondom de Giessen" (1925 t/m 1950).

Vrijwilligers, die bereid zijn op deze wijze voor de Vereniging een dienst te bewijzen, kunnen kontakt opnemen met het secretariaat. Een en ander zal gedaan moeten worden in het gemeente-archief van Dordrecht.

Alle hier genoemde en niet genoemde personen, die in de afgelopen periode hebben bijgedragen tot verdere uitbreiding van onze verzameling historische voorwerpen en dokumenten, onze dank!

Het is deze keer een lange lijst en dat is een goed teken, want alle genoemde zaken zijn hierdoor veilig gesteld voor het nageslacht. Zaken die anders misschien voorgoed verloren zouden zijn gegaan, zoals er al zoveel verloren is gegaan.

Gelukkig worden steeds meer mensen zich bewust van de historische waarde van oude voorwerpen en ook al is er voorlopig nog geen ruimte om een en ander te exposeren, alles wordt goed opgeborgen. Als er in de (hopelijk nabije) toekomst een expositieruimte komt, dan is de inrichting in elk geval geen probleem.

BOEKBESPREKING

REFORMATIE EN NADERE REFORMATIE IN ALBLASSERWAARD EN VIJFHEERENLANDEN

Dr. T. Brien en Dr. C.A. Tukker
Goudriaan-Kampen 1984, 64 pag., f 12,90,
verkrijgbaar in de boekhandel.

Een handzaam boekje met wetenschappelijke kerkgeschiedenis uit onze streek.

GERIEFHOUTBOSJES

redactie J.J.T. Teeuwisse
Utrecht 1984, 64 pag., f 10,--
(incl. verzendkosten),
verkrijgbaar door storting van dit bedrag
op giro 9933 t.n.v. Natuurmonumenten te
's-Graveland, onder vermelding van
"Geriefhoutbosjes".

Een milieuvriendelijk uitgevoerd boekje
over het ontstaan en de toekomst van
boerengeriefhoutbosjes in het Hollands-
Utrechts veenweidegebied.

REGIONAAL-HISTORISCHE BIBLIOGRAFIE VAN HOLLAND 1980-1982

Jan Alleblas
Dordrecht 1984

Dit 14e deel in de Reeks Hollandse Studiën,
een uitgave van de Historische Vereniging
"Holland", geeft een inzicht in alle
publikaties die in de jaren 1980 t/m 1982
over Noord-Holland en Zuid-Holland zijn
verschenen.

Tevens is een overzicht opgenomen van
archiefinventarissen, samengesteld door
T.N. Schelhaas.

Verkrijgbaar door overmaking van f 12,50
(leden van de Hist. Ver. "Holland" f 10,--)
op girorekening nr. 3593767 t.n.v.
penningmeester Hist. Ver. "Holland", afd.
verkoop publikaties te 's-Gravenhage,
onder vermelding van "Bibliografie".

Als wij aannemen dat het waar is wat onder deze tekening staat, dan gaat het hier om een stukje Hardinxveld. Alleen is met geen mogelijkheid het afgebeelde torentje thuis te brengen.

Mogelijk heeft de tekenaar enkele plaatsen - op doorreis - bezocht en heeft hij later de prentjes gemaakt. Helaas kon hij zich niet meer alles goed herinneren.

INHOUD

- Voorwoord	3
- Lijst der Afschrijvingen	4
- "Hardinxveld en Giesbeek, van vissers- en hoepmakerdorp naar landbouwgemeente"	9
- Publicaties in voorbereiding	10
- Wens van den	10
- Jansen Christoffel de scholen	11
- Tiendwage wien wordt dronk	12
- Nieuwsoeken met streekt	13
- Een stukje uit een oude kroniek	16
- Nieuw uit de regio	17
- Historisch Verantwoord en	18
- Grootste landbouw	22
- Oude en Nieuwe	22
- Geschiedenis van de regio	23
- Wens van den "de Hoop"	25
- Grootste landbouw	26
- Hoopmakerdorp	28
- Grootste landbouw	29
- Historisch Verantwoord	28
- "De geschiedenis van de regio"	29
- Familie van de regio	29
- Straatnamen van de regio	30
- Grootste landbouw	31
- Historisch Verantwoord	32
- Grootste landbouw	33
- Verslag van de regio	35
- Publicaties	36
- Aanwinsten van de regio	40
- Boekenlijst	41

HISTORISCH-GRAPHISCHES INSTITUT
Mittelturm 4
Barthelmerstrasse 10

Alle Angehörigen von 18.00
- 19.00 Uhr geöffnet.

U. Baurer (Hrsg.)/H. Weiskopf

